

„НАРОДНЯ БІБЛІОТЕКА“ Ч. I.

Л. ГЛІБІВ.

— БАЙКИ —

Львів. бібліотека
АН. УРСР

Накладом „Вісника Життя“.

ФРАЙШТАДТ, 1918.

В друкарні „Союза визволення України“
у фрайштадтському таборі.

ЗМІСТ.

	Стор.
1. Бджола й Муха	3
2. Вовк та Ягня	5
3. Вовк і Кіт	7
4. Жаба й Віл	9
5. Жук і Бджола	10
6. Коник - стрибунець	12
7. Лебідь, Щука й Рак	13
8. Лисиця й Виноград	14
9. Лисиця й Осел	15
10. Орачі й Муха	16
11. Осел і Соловей	17
12. Осел і Хазяїн	19
14. Півень і Мерлянка	20
15. Прохемі та Собаки	20
13. Синиця	21
16. Собака й Кінь	23
17. Солом'яний Дід	24
18. Старець	25
19. Торбина	28
20. Шелестуни	29

2006/13

25.157

ЛІВІВЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
№ И 62852

ЛІВІВ. БІБЛІОТЕКА
АН УРСР

Бджола й Мухи.

Хтось мухам набрехав,
 Що на чужині краще жити,
 Що слід усім туди летіти,
 Хто щастя тут не мав.

Наслухались дві Мухи того дива
 (Про се найбільше Чміль гудів):
 „Тут—кажуть—доля нещаслива,
 Дурний, хто досі не летів!
 Покиньмо, кумо, Україну—
 Нехай їй хрін!
 Та помандруймо на чужину,
 Аж до веселих тих долин,
 Де доля кращая вітає,
 І може плаче, нас ждучи...
 Зіми там, кажуть не буває,—
 Гуляй, безпечно живучи!“
 Так одна Муха-цокотуха
 Базікала з кумою в двох.
 Коли поглянуть на горох—
 Сидить Бджола та мовчки й слуха.

— „Здоровенькі були!“
 Обидві Мухи загули:
 „От добре, що зустрілись з вами...
 А муте й ви збирайтесь з нами!“
 На се Бджола сказала їм:
 „Шнода! я рідну Україну
 Не проміню на чужину,
 Нехай се щастя вам самим.“
 А Мухи разом заданжчали:
 „Ось годі, не кажіть!
 Жили ми тут—добра не знали,
 Бодай би так не жить!
 Не то пани, дури! селяне—
 Усяке шкодить нам;
 Щодня таке життя погане,—
 Колись так буде й вам.“
 — „Ні, я сього не сподіваюсь.“
 Сказала їм Бджола:
 „Мені шаноба скрізь була,
 Бо я без діла не тиняюсь.
 А вам—
 Однаково що тут, що там;
 Ви ні на кого не жалкуйте;
 Обридло тут—туди мандруйте:
 На втіху паукам.“

Я про охочих до мадрівки
 Давно сказати хотів:
 Хто дома зледаців,
 Тому не жаль домівки.

Діди мовляли їм колись:
 Ідїте, ринде,
 Куди инде,—
 Нащо ви нам здались?—
 Там може вас не знати муть,
 То й риндесо не звати муть.

Вовк та Ягня.

На світі вже давже ведеть ся,
 Що кнзчий перед вицим гнеть ся,
 А більший меньшого кусає та ще й об,—
 Затим, що сила є...
 Примір не довго б показати,—
 Та—дур йому!—нащо чіпать...
 А щоб кінці якнебудь поховать,
 Й хочу байку розказати.

У літку, саме серед дня,
 Пустуючи, дуре Ягня
 Саме забило ся до річки—
 Напити ся водички.
 От, чи пило, чи ні—глядить:
 Аж суне Вовк—такий страшенний
 Та здоровенний!
 Та так прямисінько й біжить
 До бідного Ягняти.
 Ягнятї нікуди тікати;
 Стоїть, сердешне, та дріжить...

А Бовк, непаче комісар, кричить
(Він, щоб присікати ся, знайшов причину):

„Нащо се ти, собачий сину,
Тут каламутний берег мій
Та квапниш ніс поганій свій
У чистую отсюю воду?
Та я тобі за сюю шкоду—
Ти знаєш, що зроблю?..
Як муху задавлю!“

— „Ії, паночку“, Ягня йому мовляє:
„Водиці я не сколотив,
Бо ще й не пив;

А хочби й пив, то пходи в тім немає,
Бо я стою зовсім не там,
Де треба пити вам,

Та ще й вода од вас сюди збігає...“

— „Так себ то я брешу?“ тут Бовк йому
гукнув:

„Чи бачі ще і базікати стало...

Такого ще поганця не бувало!..

Здасть ся, ти й позаторік тут був.

Та капостя мені робив.. Тривай же!

Ти думаєш, що я забув?“

— „Помилуйте!“ йому Ягнятко каже:

„На світі я ще й году не прожив.“

„Так брат твій був.“ — „Нема братів.“

Так може батько,

Коли не дядько...

Або ж хтонебудь з ваших був...

Хіба не знаю я, не чув,

Що ви усі мене б ізаїли,
 Якби вловили?
 Собаки й вівчарі твої,
 Усі ви—вороти мої;
 Од вас мені життя немає..
 Ще мало я терпів?"

- „Так чим же я вам досадив?“
 Ягнятко, плачучи, питає.
- „Цить, каюсна! либонь не знає..
 Ще й огризаєть ся, щена!
 Що ти за птиця?! ти—Ягня!
 Як сміло ти мене питати?
 Вовк може їсти захотів!..
 Не вам про теє, дурням, знати!“
 І—Вовк Ягнятко задавив..
 Нащо йому про теє знати,
 Що може плаче бідна мати
 Та побиваєть ся, як рибонька об лід!
 Він вовк, він пан.. йому не слід..

Вовк і Кіт.

В сезо із лісу Вовк забіг..
 Не думайте, що в гості, братця!
 Ні, в гості Вовк не забіжить;
 А він прибіг, щоб денебудь сховать ся!
 Проклятий люд з собаками настиг..
 І рад би Вовк в які ворота вскочить,
 Та лишенько йому: куди не поглядить —

Усюди Вовченька недоленька морочить, —
Хоч сядь тай плач!

Ворота, як на те ж, кругом усі заперті,
А дуже Вовкові не хочеть ся умерти

(Бо ще він не нажив ся, бач!),

А гірше — од людей, од видимої смерти...

Коли глядить —

На загороді Кіт сидить,

На сонечку мурликає, дрімає.

Підскачив Вовк і до Кота мовляє:

— „Котусю-братіку! скажіть мені скоріще,

Хто із хазяїнів отут усіх добріще?

Я хочу попрохати, щоб хто мене сховав

На сей недобрий час. Я б у пригоді став!...

Чи чуєш гомін той? За мною то женуть ся!...

Котусю-бачечку! куди ж мені поткнуть ся?“..

— „Проси мерщій Степана,

Він добрий чоловік“, Кіт Вовкові сказав.

— „Так я у його вкрав барана“.

— „Ну, так навідайсь до Демяна“.

— „Е, і Демяна я боюсь:

Як тільки навернусь,

Він і згадає поросятко“.

— „Біжи ж, аж ген живе Трохим!“

— „Трохим? боюсь зійти ся з ним:

З весни ще злий він за ягнятко!“

— „Погано ж!... Ну, а чи не прийме Клима?“

— „Ох, братіку! теля я в його звів!“

— „Так ти, бачу, усім тут добре надоїв“,

Кіт Вовкові сказав:

„Чого ж ти, братіку, сюди і забігав?
 Ні, наші козаки ще з розуму не спали,
 Щоб Вовка од біди сховали!
 І так таки ти сам себе вини:
 Що, братіку, посіяв, те й пожми“.

Жаба й Віл.

Раз Жаба вилізла на берег подивити ся.
 Тай гримечки на сонечку постріть ся
 Побачила Вола
 Тай каже подрузі гикенько
 (Висадлива була):
 „Який здоровий, моя ненько!
 Ну що, сестрице, як надмусь,
 То й я така зроблюсь?
 От будуть жаби дивувать ся!“
 — „А, де вже, сестро, нам рівнять ся!“
 Капати їй друга дочала.
 А та не слуха... дметь ся... дметь ся...
 „Що, сестро, як тобі здасть ся,
 Побільшала хоч тохи я?“
 — „Та ні, голубонько моя!“
 — „Ну, а теперички? диви ся!“
 — „Та годі, сестро, скамени ся!“
 Не слуха Жаба, дметь ся гірш,—
 Все думає, що стане більш.
 Тай що, дурна, собі зробила?
 З натури дуснула—тай одубіла.

Таки і в світі жаби є,
 Прощайте, ніде правди діти;
 А по мені—найлучче жити,
 Як милосердний Бог дає.

Жук і Бджола.

Був ясний день, весела година;
 Радли і садок, і поле, і долина;
 Під добухом у тині Жук сидів
 І сам собі тихесенько гудів,
 Що день йому обрид, кругом усі товчуть ся
 Що дуже сонечко і світить, і пече:
 І гаряче і боляче
 І боляко йому, сліпуючи, поткнуть ся,
 Бо день не на добро, а на лихо зведе...
 Аж дивить ся—Бджола між квітами гуде,
 То на одну присяде, то на другу.
 Щоб трошечки свою розелжить туку,
 Жук, сміючись, сьмавсь: „здоровенька була!
 І добренько, що в гості прибула;
 А що, команичко, ще долю веселеньку
 Попітимо, не померемо?“
 — „Хвалити Бога, живемо
 І діло робим помаленьку,“
 Бджола промовила йому:
 „Ти ж не летиш чому?
 Любачня би, ми все цвіте, радіє.“

— „Не хочу,“ каже Жук: „і голова здріє,
Аж зелена в очах від сонечка того;

Нам краще, як нема його,
І хочби не було, байджусь...

Тобі я, Бджілочко, дивуюсь дуже

І, коли хочеш, раду дам:

Умниш мед робить—і знай свою ижуку,

А то ще цате, мов, і вам,

Чому не брать таку солодку ижуку!

Цікава думка ти, нічого не мниш,

Усяку явіточку перебереш,

І треба, і не треба,

Калиб змогла, исперлась би до неба.“

— „Змолов ти, Жучку, неделадню річ.“

Бджола йому сказала:

„Твою головошку покрила темна ніч,

І світу Божого вона не розпізнала.

Турбують ся усі, турбую ся і я,

Нехай там буде кашля і мов.

Нехай і Бджілку люди знають

І Богу мудрість величають...

Що ж, Жучку, досі ти

Добув у темноті?

Собі нічого і нікому;

Цілісінькую ніч гайсавиш по дурному,

А блисне світ—ти добов у вікно,

Не розуміючи, каша і моє воно...

Шкода з тобою розковляти,

Даремно час теряти,—

Ти—Жук, а я—Бджола.

Прощай!" і загула.

— „Куди тобі! яке казання вдрала,“
Промовив Жук; „розумна дуже стала!“

Так недотевний, темний чоловік
Не долюбляє ясної освіти,
Бо, як той Жук, до темноти привик;
А дай йому хоч зернятко просвіти,
Не буде він, як жук, гудіти,
У його загуде, як Бджілочка гула,
Розумна правда і хвала.

Коник-стрибунець.

У степу, в траві пахучій,
Коник, вдатний молодець,
І веселий, і співучий,
І проворний стрибунець,
Чи в пшениченьку, чи в жито,
Доскочу розкошував
І цілістнькес літо,
Не вгаваючи, співав;
Розгуляв ся на всі боки,
Все байдуже, все дарма...
Коли гульк—аж в стев широкій
Суне змочая віта.
Коник плаче, серце мліє:
Кинувсь він до Муравя:
„Дядьку, он віта біліє!
Ся тепер же згину я!“

Чуєш—в лісі ворон криче,
 Вітри буйні гудуть?
 Поратуй, порадь, земляче,
 Як се лико перебудуть!
 — Опізнив ся, небораче,
 Одказав земляк йому:
 „Хто кохав життя ледаче—
 Неперевки тому.“
 — „Як же в світі не радіти?
 Все кругом тебе цвіте,
 Каже Коник: „пташки, квіти,
 Любе лігечко на те;
 Скочни на траву мовкову—
 Все співав би та співав...“
 На таку веселу мову
 Муравей йому сказав:
 — „Проспівав ти літо Боже,—
 Вдача вже твоя така,—
 А тепер танцюй, небоже,
 На морозі голака!“

Лебідь, Щука й Рак.

У говаристві лад — усяк тому радий;
 Дурне безладдя лихо діє,
 І діло, як на грик,
 Не діло — тільки сміх.

Колись то Лебідь, Рак та Щука
 Приставить нуру узятись.

От грое разом запряглись,
 Смикнули — кат ма ходу...
 Що за мєрока? Що робить?
 А й не велика, бачся, штука, —
 Так Лебідь рветь ся підлетїть,
 Рак упираєть ся, а Щука тягне в воду.
 Хто винен є вих, хто нї — судить не нам,
 Та тїльки хура й досї там.

Лисичя й Виноград.

Прибігла раз Лисичка у садок;
 Вподобавсь дуже їй привітненький куток:
 І гарно погулять, і любо подивить ся,
 То тим то сям там можна поживить ся.
 Глядять —
 На тичках виноград висить,
 Густесенько, аж тички нахилляв.
 „От, дума, сїдання смашна;
 Усяка ягідка неначе привїтає,
 Неначе каже: їж мене.“
 Та от біда яка: підкіль вона не гляне,
 Де не зопнеть ся — не достане;
 Облизув роток —
 Хочби десяток ягідок.
 „Бач, каже, люди як хитрують,
 Неначе носом чують“...
 А на вершечку поравсь Горобець:
 Усюди він, проворний молодець,

Приказать ся уміє на дурничку, —

На те вже вдавсь.

Побачив він Лисичку

І зараз обізвась:

„Здоровенька була, Лисичко!

Поласуй з нами, молодичко!

А виноград же то зкий!

У вашому гаю не виросте такий“...

Лисичка думав: двірнякало ти сучий,

Без тебе знаю я... „Ні, каже, нам не йде, —

Хислючий-прекислючий,

Оскома нападе!“

Розсердилась вона і подалась до дому,

Жалкуючи, що бігла подурному.

Так завидуючий чоловік

На брехні верне свій язик;

Чого не втне, чи не доставе —

Усе погане.

Лисиця й Осел.

— „Відкіль бредеш ти, голово лиха?“

Лисиця так мовля Ослові.

— „Дивив ся, як там Лев здика,

Аж ген у тій діброві!

Піди, паньматко, подивись;

Ти ж знала ся із ним колись...

І, що тепер із ним зробилось!

Де в біса й слова тая ділась!

А то було, як гуконе —
 Не втямиш з ляку, де б сховав ся —
 Таке було те пугало страшне!
 Мабуть його весь світ бояв ся...
 Тенер лежить, неначе пень,

І ніч і день.

Ніхто його вже не боїть ся.
 Усяк безпечно йде дивить ся;
 Хто схоче — добре ускубне
 За вражий чуб його зубами,
 А хто під боки стусоне —

“Чи дрюком, чи рогами.”

— „А ти запевне не посміє?”

Йому підсміює Лисиця.

— „Отсе таки! чого ж дивить ся?”

І я його раз захмилів, —

Нехай і наших знає!”

А й в людях такечки буває, —

“Чи то вже світ тепер такий:

Поки ти чим кому страшний,

Усяк тебе і поважав;

А тільки якнебудь спіткнись, —

Дивись —

Хто й поважав, той лає.

Орачі і Муха.

У полі Орачі на ярину оралі,

І муха там була,

І хоч її недрохану ганяли,

Одначе крадькома і їла і пила,
 Бо звикла з малечку кохаться у чужому.

Над вечір Орачі вертали ся до дому,

І Муха там на розі у вола.

Зустрівсь Комар на лузі край села

Тай каже сміючись: „добровечір, сестричко!

А ти вже тут чого, моя перепеличко?

Кума чи родичка кому?“

А та йому:

Бов! бов! раденький, що дурненький!

Хоч довгий ніс, та розум коротенький,

Бо комарі не сіють і не жнуть...

Ти роздивись: у полі ми орали,

Раненько почали, весь день не одихали.

Тепер до дому час з вечерею нас ждуть.“

Ми й між людьми чимало знаєм

Брехливих прихвостнів таких;

Вертять ся скрізь, щоб бачили і їх:

І ми, мов, тут—турбуємось і дбаєм!

Осел і Соловей.

Раз у вишневому садочку

Лежав Осел у холодочку.

Побачив він між рястом Соловья

І став йому гукати:

„Здоров, співун! насилу вглядів я;

Який маленький ти, а кажуть, що горлатий.

А ну лишень утни!

Казали у дворі індики,

Львівська бібліотека

АН УРСР

№ И

62852

Львів. Бібліотека

АН УРСР

25.157

Що ніби ти співає мастак великий,
Чи може брешуть вражії сини?

А ну, нехай і я почую,
Яку там пісню ти вдереш —

Веселую чи жалібну яку;
Тут сила не в тому яку, а як утнеш! "...

І Соловей почав співати,
Лунає пісенька на весь садок;
Лежить і слуха дурень головатий,
Неначе справді знає прок.

А Соловей аж горло надриває

І на всі заставки співає:

Щебече і свистить,

І тьохкає і торохтить. .

Нащо вже горобці — і ті попритихали
І прислухатись стали.

Замок співун і на Осла глядить, —

Чи буде, мов, хвалить?

„Ну, молодець!“ сказав суддя ухатий:

„Хороший птах:

Хоч невеличкий, та горлатий...

Ти мабуть виплотивсь не в наших сторонах.

Колиб ти нашого наслухавсь півня,

Тоді б ще краще заспівав;

Хоч він тобі й нерівня,

А все таки хоч трохи б переняв.“

Такої похвали співун не сподівався;

Якби був знав,

То й не співав.

„Прощайте, дякую!“ він до Осла озвав ся.

— „Прощай!“ сказав Осел: „навідайсь ще коли,
 Бувай здоров, небоже!“
 Таких суддів, такої похвали
 Не дай нам, Боже!

Осел і Хазяїн.

Один хазяїн мав леваду.
 Самому ніколи левади стерегти,
 Бо треба дати у полі раду,
 Щоб діла не звести.
 А тут ще нікого й наймати:
 Робочий час — пильнує всяк.
 Знайшовсь Осел-мастак —
 Його й найняв левади доглядати,
 Проклятих горобців та гав ганяти.
 Осел був чесний неборак, —
 Не гріх сказати, що слід би й людям так, —
 Не то щоб що — листка займать бояв ся.
 Одна біда — що недотепний вдав ся:
 Шкідливих горобців та гав
 Він щиро так ганяв,
 Що витоптав всі кавуни і дині,
 Неначе буря рознесла.
 Як глянув господар — і зо зла аж посинів,
 Вхопив рубель тай ну гатить по свині
 Сердешного Осла.
 А люде, сміючись, підлакують ще з боку:
 „Оттак йому, оттак, щоб знав,
 Як з бантана робить телуку!“

А я б їм те сказав,
 Що нічого Ослові дорікати,
 Що лучче б розуму спитати
 У того, хто наймав...

Півень і Перлинка.

Під тином Півень, біля хати,
 Знічевя смітник розгрібав
 І квокчучи там дещицю клював, —
 Наїдку не було, а так — аби клювати.
 У сміттячку углядів якось він
 Блескучу, кругленьку Перлинку,
 І дорогу таку новинку
 Узяв тай викинув під тин.
 „Не хочу я таких дурних новинок,“
 Промовив він: „на що здалась вона?
 За жменю сих цяцькованих Перлинок
 Не дав би я і зернятка пшона, —
 Нехай дурний індик ковтає.“
 Так недотена-неборак
 Гавьбує те, чого не знає,
 І думає, що добре так.

Проходжі та Собаки.

Через левади та городи
 Два кума йшло з весілля до господи.
 Бредуть, балакають про щось.

Аж ось
 Де не взялась собака в біса —
 Чи знід воріт, чи ізза ліси —
 Присікала ся, аж вищить...
 Коли поглянуть — ще біжить
 Мабуть з десяток чи й не більше...
 Та як напали — батю мій!
 Одна гаразд, друга ще гірше.
 Кіндрат маха ціпком мерщій.
 — „Ось не займай лишень, Кіндрате,“
 Тут обіззавсь до його Клим:
 „Я їх натуру знаю, брате:
 Відчеплють ся... ось ну, ходім!...
 Та не махай і не диви ся“...
 От вони йдуть собі та йдуть.
 Собаки й справді уняли ся,
 А далі стало вже не чуть.

Оттак зависливій люде

(Вони в всюди!):

Якщо завидно їм — куди!

Брехати, мов собаки, стануть...

А ти собі іди та йди:

Набрешуть ся тай перестануть.

С и н и ц я .

Сниця славу розпустила,
 Що хоче море запалити,
 Що море, буцім то, згорить, —
 Така, бач, є у неї сила.

За вітром слава полетіла
 По всіх усюдах і кутках,
 По байраках і по садках,
 Далеко — аж за синє море...
 Усім, хто був на морі, горе;
 А ну — до берега тікати,
 Мерицій добро своє ховати
 Од проклятущої Синиці. —
 Як наліталося тій птиці,
 Як назбиралося звірей,
 Людей —

Дивитися на чудасію!...
 А пересудливі жінки
 Побрали ще й ложки,
 Бо мали ту надію,
 Як море стане закипати,
 Щоб юшки добре посьорбати,
 Якої й з роду не сьорбали
 (Вони вже, бачте, позивкали
 Скрізь по обідах кунтувати).
 От, ждуть вони, стоять,
 Усі баньки повітріщали...
 „От-от уже почне кивіть,“
 Хтонебудь вищечком мовляє:
 „Ось цитіть, зараз запалає“...
 А море все собі гуляє,
 І не кивить, і не горить.
 Так що ж Синиця? — Та мовчить!
 І запалить не запалила,
 А тільки слави наробила

Та з сорому й сховала ся кудись.
 За сюю капосну дурницю
 Полаяли Синицю
 Тай розійшлись.
 Яка ж в сій байці, браття, сила?
 А та: ніколи не хвались,
 Поки гаразд не зробиш діла.

Собака й Кінь.

Був на селі Квачан-собака,
 Кудлатий та товстий,
 Хвіст здоровенний, як ломака,
 І сам такий страшний.
 Раз лежачи знічевя на травниці,
 У холодочку під кущем,
 Він розбалакав ся з Конем
 Про те, про се, про всякій дурниці;
 А далі річ на те звернув,
 Що він у господарстві — сила,
 Не те, що Кінь або кабила,
 Усяк се може чув
 „Що ж, Коню, ти? понихач головатий...
 Диковина тим возом торохтіть;
 Велике діло борону тягати,
 Або снопи возить!
 Он я: і череду у полі доглядаю,
 Всесь двір, кошару стережу,
 До току побіжу —
 Цілу сінькую ніч не спочиваю!“

На річ таку Собаці Кінь сказав:
 „Се може й правда, хто вас знає;
 На світі всяк буває...
 А я б тебе про от що попитав:
 Колиб я не хотів у полі працювати,
 Колиб я хліба не возив,
 То що б стеріг тоді кудлатий
 І що б він їв?“
 І люде є такі ледачі,
 Мудрують по собачі:
 Ми, бачте, сила, ми—стовпи,
 У нас, мов, золоті лоби,
 Ми громадяне, —
 А то все суччя конійчане,
 Бадиля світове!...
 Сказав би щось про Квачана такого —
 І що воно й до чого, —
 Та цур йому! бо ще порве...

Соломяний Дід.

Щоб Горобців шкідливих настрашити,
 Вигадливий Хазяїн взяв,
 Соломяного Діда приладнав
 Та ще й з лозиною, неначе хоче бити;
 Горобчики сміють ся у кутку, —
 Вони пройдисвіти, дізнались,
 Що тє химера, не злякались,
 І шкоду роблять у садку.

„Чи вам обридло в світі жити?“

Озвався Пацюк: „он Дід стоїть,
Лозиною вас хоче б'ять. —

Тікайте швидче, дуросвіті!“

А Горобці кричать: „найшов дурних!

Ми бачили ще не таких:

У панському саду стояли генерали —

Тай тим на голову сідали,

А се соломяник... Не боїмось,

Під носом пурхаєм і сміємось.“

Такі Діди і між людьми бувають,

І нічогосінько не помагають;

А час би людям перестать

Соломяного Діда пхать

І тільки горобців смішити;

Тепер не пугалом добру навчать,

Нам треба иньчого бажать —

Живого слова правди і просвіти.

Старець.

Ішов Старець по долині

З ламанцями у торбині;

Кругом поле зеленіло,

Хлібороба веселило.

„А у тебе, старче сивий,

Нема поля, нема ниви.“

Вітер тихо промовляє,

Жаю серцю добавляє,

Скрізь безлюдно на дорозі,
 Шумлять верби по облові,
 Вітер віє-вигравав,
 Старець слізоньки ковтав.
 Аж назустріч ізза жита
 Вийшла Доля грошовита,
 Любо-мило засміялась
 І до його обізвалась:
 „Не плач, старче, не жури ся,
 Глянь на мене, звесели ся;
 Буде поле, буде хата,
 Будуть коники-орлята,
 І усякая худоба,
 І роскоші, і шаноба.
 Золоті бачиш гроші?
 Із старого міхоноші
 Вони зроблять пана, дуку,
 Проженуть від тебе муку,
 Тобі добре в світі буде,
 Біля тебе будуть люде
 На кишеню поглядати,
 Медом речі поливати;
 Пережив лиху годину —
 Наставляй мерщій торбину.“
 Кинувсь він... одна хвилинка —
 Настобурчилась торбина;
 Гроші силлють ся, аж сяють.
 Старцю серце звеселяють.
 „Буде,“ Доля обізвалась:
 „Щоб торбина не прорвалась,

Бо тоді вже, як прорветь ся.
 Все пропало, все минеть ся!
 — „Ні, не бій ся, Доле мила!“
 Каже Старець: „торба ціла;
 Помаленьку, потихеньку,
 Ще, голубовько, хоч жменьку“...
 Доля тихо засміялась...
 Торба трісь — і розірвалась...
 Старець з ляку торбу в полу,
 Потім кинув ся до долу,
 Лап та лап — скрізь морожочок,
 А кочби тобі шажочок...
 „Доле ж моя, пене-доле!“
 Він голосить на все поле:
 „Гроші мої, грошенята,
 Де ви ділись, лебедята?
 Ой головка моя бідна,
 І голодна, і безрідна,
 Тепер ляже в домовину
 На порожню торбину!“...
 І поплівсь він по дорозі...
 Шумлять верби на облозі,
 Вітер віє-виграває,
 Стараць сльізеньки ковтає.

Моя байка, добрі люде,
 У пригоді може буде;
 Я додам вам раду шпру:
 І при щасті знайте міру.

Торбина.

У темному кутку, де рогачі стояли,
 Де віник ставили та трісочки складали,
 Лежать Торбині довелось.
 Давно її покинув хтось...
 Лежить порожня Торбина,
 Неначе драная рядишна;
 Її в руки не беруть,
 А нводі і сміттям приметуть.
 Долежалась таки Торбина —
 Настала й їй щасливая година:
 Хазяїн взяв,
 Повнісіньку червінцями й напхав.
 Неначе пані на перині,
 Лежить Торбина в гарній скрині!
 І по селу й по хуторах,
 І по купцях і по панах —
 Пішла про неї слава всюди:
 Її шанують хитрі люде;
 На неї дивить ся усяк
 Так весело та ласо так,
 Як циганча на добре сало.
 Тай що ж? сього Торбині мало:
 Розчванилась вона,
 Глузує над людьми, базіка,
 Вибріхує таке, що на,
 Неначе пані превелика!
 А люде слухають, мовчать,
 Бо хероше червінчки бряжчать.

А як Торбинка спорожнїлась —
 Де в біса й слава тая ділась:
 Без грошей торба — чорт зна що!

Велике діло, братця, гроші!
 З грошима й дурий прехороші!
 Є в дурия гроші — він і пан;
 Є в його дорогий жупан —
 І розум є; всі поважають,
 На покуті його сажаять;
 Той йому сват,
 Той йому брат;

Його в бояри, в куми просять
 І першу чарочку підносять...

Сказать би дурням тим,
 Що як кашук у них прорветь ся —
 Розійдеть ся їх слава, як той дим,
 І панство пишнєв минеть ся!

Шелестуни.

В одній долині, під горою,
 Високий явір зеленїв,
 Край берега над чистою водою
 Широкі віття рознустив;
 Листочки з вітриком, жартуючи, шепталїсь:
 „А ну, голубчику, ще, ще, дихни!
 Бач, братіку, які ми повдавались
 Веселїї шелестуни!

Якби не ми з тобою шелестіли,
 То хто б долину звеселяв
 І з ким би ти тут, вітрику наш милий,
 Гуляючи любенько жартував?
 Що б тут було без нас? краса яка?
 Бурян та осока;

Була б долинонька неначе пуста тая,
 А подивись, тепер вона яка!
 До нас зозуленька у гості прилітає
 І весело кує, як в тихому кутку;

Віечарик на сонілку грає
 Під явором у холодку;
 Співає соловей, неначе у садочку,
 А серед ночі, в тихий час,

Тут мавочки гуляють у таночку
 І ясний місяць дивить ся на нас.
 — „Колиб не ми, то й ви б не шелестіли!“
 Коріння загули ізвід трави:
 „Колиб ми вам не піддавали сили,
 То не брели б ви..“

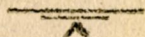
— „Чого сюди корінням озивать ся?“
 Зашамотіли листя у горі:
 „Ви що, а ми он що! до нас вам не рівнять ся,
 Лежали б мовчки у своїй норі..“

— „Тіпун вам на язик! раденькі, що дурненькі!“
 Коріння знов озвали ся до них:
 „І ви сами, і ваші витребеньки—
 Розумному на сміх;

Не розуміючи, лапечете, як діти:
 Гріх зневажати нас!

Хоч у землі судило ся нам жити,
 А все таки ми дбаємо про вас.
 Не красував ся б тут і явір сей високий,
 Сказати б в добрий час,
 Такий рясний, хорошиий та широкий:
 І силу, і красу він має через нас.
 Минеть ся дитечко, тоді по Божій волі,
 Ми заснемо до другої весни,
 І ви поживнете, лежати мете долі
 Дурненській шелестуни.
 І після вас другії листя будуть,
 Цвісти ме все, як і тепер цвіло,
 Зозуля, соловей і вітрик вас забудуть,
 Неначе вас і не було..”

І між людьми такі ж бувають,
 Як і на яворі, шелестуни;
 Нехай же бабчу вони
 На вус собі мотають.

В. И

И-62852

„НАРОДНЯ БІБЛІОТЕКА“ Ч. 1.

Л. ГЛІБІВ.

== БАЙКИ ==

Львів. бібліотека
АН УРСР

== ЦІНА: ==

в Австрії 60 сєтиків, на Україні 60 шатів.

Накладом „Вісника Життя“.

ФРАЙШТАДТ, 1918.

В друкарні „Союза визволення України“
у фрайштадтському таборі.